

[Bomholt.]

af Eleverne, der mest har Brug for en Smule Undervisning, overhovedet ikke komme med. De, der skulde have mest Gavn af Skolen, vil udeblive. Saadan er det desværre. Jeg kan tilføje, at det just er den Trediedel, der senere som „Tungen paa Vægtskaalen“ er medbestemmende om Demokratiets og Parlamentarismens Skæbne.

For det fjerde: Der er noget, der hedder Pligt. „Du skal gøre din Pligt“. Det er ikke den mest populære Tale, og der er Frihedsfolk, der helst vil liste uden om den. Jeg mener for mit Vedkommende, at vi tjener de unges sande Interesser ved at stille dem over for Pligten; de skal vide og fornemme, at der over for vort fælles Samfund er noget stærkt, der hedder Pligt. I de Tider, der kommer, vil der i Sandhed være Brug for den elementære Pligtfølelse. Der er ingen Vej ind i Fremtiden uden om Pligten.

For det femte og maaske væsentligste: Vi lever i et overordentlig kompliceret industrielt Samfund. I det gamle Landsbysamfund var det muligt gennem den umiddelbare Erfaring at finde frem til et Overblik over Samfundsstruktur og Samfunds kræfter. I Dag er det umuligt. Hvis den enkelte skal naa frem til et Overblik, der er hævet over Klichéer og Demagogi, kan det desværre kun lade sig gøre ved Bogens Hjælp. Det er en Svaghed ved vort Samfund, at det er saa kompliceret; men det kan ikke nytte, at vi som Strudsen stikker Hovedet i Busken. Vi maa bevidst paatage os et Arbejde for at overvinde den Svaghed og saaledes sikre Folkestyrets Bestaaen. En Ungdomsskole for de 14—18-aarige er et helt naturligt Led i disse Bestræbelser.

Den moderne Ungdom er jo mærkelig nøgtern. Den kender tilsyneladende sin egen lille Hverdagsverden til Bunds. Den mener selv og i utvivlsomt bedste Tro, at den ved, hvad der er værd at vide. Resten er Adspredelse. Og saa er Sandheden dog den, at den nøjes med et enkelt Udsnit af Hverdagseksistensen og er forbavsende uvidende om den store samfundsmæssige Baggrund. Den enkelte sidder i *sin* lille Krog af det arbejdsdelte og udspecialiserede Samfund og tror, at Krogen er det meste af Verden. Det er intet Under, at en saadan Ungdom bliver et forholdsvist let Bytte for den sidste Film, den sidste Sportssensation og den sidste demagogiske politiske Bevægelse.

Det var ingen Skade til, om vi paa ny kunde bringe de stærke Spændinger og de store Perspektiver ind i disse unges Tilværelse, og i hvert Fald kan vi da gennem

en Ungdomsskole sørge for, at Vinduerne ikke helt kittes til.

Man vil over for disse Argumenter hævde, at det ikke er alle Grupper inden for Ungdommen, der i lige Grad har Brug for en Ungdomsskole, og man vil navnlig pege paa den Ungdom, der er beskæftiget i Landbruget. Spørgsmaalet om den landbrugsfaglige Ungdom omtales i Betænkningen Side 67—69. Jeg er ved at tænke over Tingene mere og mere kommet til den Overbevisning, at der bør tilstræbes en Lærlingeuddannelse ogsaa i Landbruget, en Uddannelse, der selvsagt maa være underlagt Landbrugets egne Organisationer, ligesom Arbejdet paa de tekniske Skoler i alt væsentligt er underlagt vore Haandværkerorganisationer. Begyndelsen er allerede gjort med Loven om landbrugsfaglig Undervisning. Da vi sidst i et Rigsdagsudvalg beskæftigede os med den Lov, gjorde jeg opmærksom paa, at der i Loven burde skelnes mellem de 14—18-aarige og de unge over 18 Aar. Det er ikke en i Længden holdbar Pædagogik, at man i samme Klasse underviser unge Mennesker, der lige er kommet ud af Skolen, sammen med de 20—30-aarige og endog ældre Mennesker. Det kan gaa i den første Tid, hvor alt er nyt og spændende; men det gaar ikke i det lange Løb. De unge skal beskæftiges med Selvarbejde, skriftlige Arbejder o. lign., medens de ældre kan tage en Række Foredrag, der bringer Orden i de Erfaringer, der for længst er gjort. Vi kunde skabe en landbrugsfaglig Pendant til Skolen her ved at udskille de 14—18-aarige i en særlig Skolegruppe, men i øvrigt under samme Ledelse som de andre Grupper, der undervises i Henhold til den landbrugsfaglige Lovgivning. Der er altsaa ikke Tale om, som der staar i Betænkningen: „at bryde den hidtidige Linie“ og „med eet Slag sætte noget andet i Stedet“. — Der udskilles hvert Aar 18—20 000 Mennesker af Landbrugets Arbejdsstab, mest unge Mennesker, der søger ind til Byerne for om muligt at finde mere spændende Arbejde. Jeg tror, at en fornuftig udbygget landbrugsfaglig Undervisning vil bidrage til at rodfæste de unge i Landbrugsfaget, saa at de ikke saa let fristes til at forlade det.

Et særligt Problem er de unge Kvinders Deltagelse i Ungdomsskolen. Ungdomsudvalget delte sig i et Flertal og et Mindretal — Betænkningens Side 78—80. Flertallet ønskede de unge Kvinder undervist i Arbejdskundskab, saaledes at Vægten blev lagt paa Hjemmets Økonomi, Materialer og Redskaber: „den i det hele mere